

ВІДЕОСВІДЧЕННЯ РОСІЙСЬКИХ ВІЙСЬКОВИХ ЗЛОЧИНІВ В УКРАЇНІ

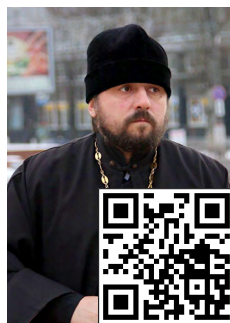
І Р С Інститут
релігійної
свободи

Денис Горенков:

«Після вторгнення російських військ на Київщину їх штаб розташувався в будівлі нашої духовної місії в Ірпіні. В результаті наша будівля була повністю зруйнована.»

<https://youtu.be/CCgbwdlDqck>

о. Сергій Чудинович:

«Російські військові всіляко мені погрожували. Мене поставили на коліна, поклали голову на стілець, притиснули коліном і сказали, що згвалтують кийком.»

<https://youtu.be/T5vaeQD43hw>

Валентин Загреба:

«Сьогодні для багатьох віруючих надзвичайно важливим є питання виживання. Зараз обидві наші церкви в Маріуполі зруйновані.»

https://youtu.be/cK_zpo7wBoA

Олег Бондаренко:

«Російські солдати кинули мене в каналізаційний колодязь, де я знаходився два дні. Щодня вони катували до смерті когось із місцевих жителів: прострілювали ноги, ламали руки.»

<https://youtu.be/lzxRAO6rCuE>

о. Андрій Ключев:

«Росіяни хотіли потрапити до нашої церкви, але не змогли зайти. Потім російський снайпер по пожежній драбині виліз на дах нашої церкви і використовував її як вогневу позицію.»

<https://youtu.be/gEp3oZtCGyM>

Рабин Моше Асман:

«Ніхто не просив росіян приходити в Україну, щоб когось «денацифікувати». А вони прийшли і розстріляли мирних жителів російськомовних міст – Харкова, Маріуполя, Київщини.»

<https://youtu.be/F5-Tsr20YkA>

Муфтії Саїд Ісмагілов:

«Росія знищила чотири мусульманські культові споруди на Донбасі. Це сталося внаслідок потужного ракетно-артилерійського обстрілу з боку російських військ.»

<https://youtu.be/txA-UAJH-I8>

Імам Рустем Асанов:

«Росіяни нас ненавидять. У них одна мета – знищення української нації в цілому. Якщо вони чують українську мову чи бачать український прапор, це їх розриває зсередини.»

<https://youtu.be/SPBeKYh9dM4>

о. Руслан Михалків:

«Російські військові обстріляли та пограбували семінарію на Київщині. Пошкодили багато вікон, зламали двері та здійснили вандалізм – використали нашу каплицю як туалет.»

<https://youtu.be/RpDJ59MW4Fo>

Пастор В'ячеслав Кеба:

«Коли російські солдати прийшли в наш адаптаційний центр, вони обстріляли всю будівлю зовні, потім почали ламати все всередині, а врешті багато чого вкрали.»

<https://youtu.be/BhkNtHXoXvM>

РОСІЙСЬКИЙ НАСТУП НА РЕЛІГІЙНУ СВОБОДУ В УКРАЇНІ

Резюме дослідження

АВТОРИ І МЕТОДОЛОГІЯ

Інститут релігійної свободи (ІРС) – правозахисна громадська організація, заснована 2001 року в Києві, Україна. Метою ІРС є захист і популяризація релігійної свободи та інших прав людини, сприяння міжконфесійному діалогу та співпраці, розвиток державно-церковної взаємодії, зміцнення демократичних засад і громадянського суспільства в Україні.

З перших днів повномасштабного російського вторгнення Інститут релігійної свободи розпочав дослідження впливу війни на релігійні громади в Україні. Фахівці ІРС здійснювали моніторинг і збір даних із відкритих джерел, документували напади на релігійних діячів і релігійні споруди, записували свідчення очевидців цих подій у різних регіонах України. Ця доповідь охоплює період з 24 лютого до 15 липня 2022 року, а також містить аналіз стану свободи віросповідання на українському півострові Крим, окупованому Росією 2014 року.

Для цілей цього дослідження ІРС додатково провів письмове анкетування та усне опитування керівників або офіційних представників переважної більшості церков, інших релігійних об'єднань України та керівників духовних навчальних закладів. У підсумку дослідження відображає вплив агресивної війни, розпочатої Російською Федерацією проти України, щонайменше на 20 конфесій, які об'єднують близько 31 тисячі релігійних громад, що становить майже 84 % усієї релігійної мережі країни. Серед них: православні, католицькі, протестантські церкви, іудейські та мусульманські релігійні об'єднання, а також окремі релігійні та етнічні меншини.

КОНТЕКСТ ПОДІЙ

У 2014–2015 роках російська агресія проти України супроводжувалася викраденнями, катуваннями та позасудовими розстрілами священників і віруючих Православної Церкви України, Української Греко-Католицької Церкви, а також ряду євангельських протестантських церков (баптистів, п'ятидесятників, адвентистів тощо). Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів (мормони) і Свідки Єгови зазнали цілеспрямованих переслідувань.

Як наслідок, на окупованих Росією територіях Донецької та Луганської областей припинили існування більшість релігійних громад, віруючі змушені молитися приватно або збиратися таємно – релігійна свобода зникла. Примусове впровадження російського законодавства щодо боротьби з “екстремізмом” і “незаконною місіонерською діяльністю” значно погіршило становище релігійних громад і об'єднань у цих регіонах, а також у окупованому Криму.

КЛЮЧОВІ ВИСНОВКИ

З 24 лютого 2022 року напади Росії на свободу віросповідання в Україні стали жорсткішими. Якщо раніше на окупованих територіях священникам здебільшого лише погрожували вбивством, то тепер релігійних діячів убивають і катують – знову, але в набагато більших масштабах, ніж 2014 року. Якщо раніше російська окупаційна влада виганяла українських віруючих із їхніх церков і молитовних будинків, то зараз Росія знищує духовну спадщину України ракетними ударами, обстрілами та пограбуванням релігійних споруд, що не може бути виправдано військовою необхідністю.

На окупованих українських територіях нині відкрито впроваджується імперіалістична політика Росії, що ґрунтується на ідеології “русского міра”. Наприклад, окупаційна влада вилучає українські книги з бібліотек і привселюдно спалює їх, забороняє використання української мови в публічній сфері та навіть на дорожніх знаках. Також окупаційна влада намагається взяти під контроль усю релігійну діяльність, примушує українські релігійні громади виправдовувати російську агресію та підпорядковуватися російським релігійним центрам, схиляє проукраїнських релігійних діячів до співпраці, вдаючись до погроз і тортур.

Російські ЗМІ та релігійні діячі, такі як Патріарх Московський і всієї Русі Кирил, виправдовують війну проти України пропагандою про нібито захист православних віруючих Московського патріархату та російськомовних жителів. Натомість російська військова авіація та артилерія знищують як релігійні споруди, так і віруючих, незалежно від їхньої мови, конфесії та етнічної приналежності. Приклади масових руйнувань, як-от Буча, Ірпінь, Маріуполь, Харків, дають змогу дійти висновку, що Росія радше зруйнує цілі міста та знищить українську історичну й духовну спадщину, ніж визнає право українського народу на самовизначення та суверенітет. Численні задокументовані злочини, скоєні російськими солдатами в Україні, мають бути розслідувані відповідно до міжнародного гуманітарного права як воєнні злочини, злочини геноциду та злочини проти людяності.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- 1. Сенату та Президенту США** – ухвалити, підписати та впровадити Закон H.R. 5408 про підтримку релігійної свободи в Україні.
- 2. ЄС та іншим демократичним державам** – запровадити персональні санкції проти російських чиновників, релігійних лідерів, працівників медіа та інших осіб, відповідальних за виправдання та (або) здійснення репресій проти українських релігійних діячів і релігійних громад.
- 3.** Створити Спеціальний трибунал для покарання за злочин агресії проти України.
- 4.** Сприяти розслідуванню Міжнародним кримінальним судом будь-яких воєнних злочинів, злочинів геноциду та злочинів проти людяності, вчинених на території України.
- 5. ЄС, США, Великобританії, Японії та іншим країнам-учасницям ООН** – підтримати зусилля України щодо розслідування та притягнення до відповідальності винних за воєнні злочини, злочини геноциду та злочини проти людяності, вчинені в рамках війни Росії проти України. Зокрема, через створення міжнародних механізмів та інструментів на додаток до національного розслідування та здійснення правосуддя, наприклад, у форматі міжнародного гібридного трибуналу за воєнні та інші міжнародні злочини.
- 6. ООН та ОБСЄ** – вимагати від Росії безперешкодного доступу до окупованих українських територій, зокрема й до Криму, та до людей, які там ув'язнені, для незалежних моніторингових місій з метою спостереження за ситуацією зі свободою віросповідання та іншими правами людини.
- 7. Україні** – з метою притягнення до кримінальної відповідальності осіб, винних у вчиненні воєнних злочинів, злочинів геноциду, злочинів проти людяності, **парламенту України** доцільно ратифікувати Римський статут Міжнародного кримінального суду, а **Президенту України** — підписати ухвалений парламентом України 20 травня 2021 року Закон щодо імплементації норм міжнародного кримінального та гуманітарного права (законопроект № 2689).